

Postavljanje ciljeva i odabir materijala

Radni materijal 1: Sposobnosti učenika za obrazovanje za demokratiju i ljudska prava

Učimo i živimo demokratiju i ljudska prava – Tri područja sposobnosti obrazovanja za demokratiju i ljudska prava

Cilj odgoja i obrazovanja za demokratsko građanstvo je podržavanje razvoja sposobnosti na tri područja, koja su međusobno čvrsto povezana te ih se zbog toga ne bi smjelo odvojeno obrađivati.

Sposobnosti političke analize i procjenjivanja

Cilj je razvijanje sposobnosti analiziranja političkih događaja, problema i kontradiktornih pitanja te obrazlaganje vlastite procjene. Škola može doprinijeti tom procesu podsticanjem učenika da strukturiranom analizom počnu naprednije shvatati građu.

Za postizanje toga potrebne su sljedeće vještine:

- prepoznavanje važnosti političkih odluka za vlastiti život;
- prepoznavanje i prosuđivanje posljedica političkih odluka;

- prepoznavanje i izlaganje vlastitog stajališta i stajališta drugih;
- prepoznavanje i razumijevanje tri dimenzije politike:
 - a) institucionalne,
 - b) vezane za sadržaj,
 - c) usmjerene prema procesu;
- analiziranje i procjenjivanje različitih faza političkih procesa na mikronivou (na primjer, školski život), mezonivou (na primjer, zajednica) i makronivou (državna i međunarodna politika);
- predstavljanje činjenica, problema i odluka uz pomoć analitičkih kategorija, identifikovanje glavnih aspekata i njihovo povezivanje s osnovnim vrijednostima ljudskih prava i demokratskih sistema;
- identifikovanje društvenih, pravnih, ekonomskih, ekoloških i međunarodnih okolnosti, interesa i razvoja u raspravi o aktualnim kontraverznim pitanjima;
- prepoznavanje načina na koji je politika predstavljena u medijima.

Sposobnosti korištenja metoda

Za učestvovanje u različitim političkim procesima potrebno je ne samo osnovno poznavanje političkih sadržaja, struktura i procesa, već i opće sposobnosti koje se stiču u drugim temama (kao što su komunikacija, saradnja, baratanje informacijama, brojevima i statistikama). U sklopu odgoja i obrazovanja za demokratsko građanstvo moraju se učiti i podsticati posebne sposobnosti i vještine, poput sposobnosti iznošenja argumentovanog mišljenja za ili protiv neke teme, što je posebno bitno za učestvovanje u političkim aktivnostima. Cilj je korištenje tih vještina u metodama koje predstavljaju opća mjesta političkog diskursa (rasprave, debate).

Kako bi se u tome uspjelo, potrebne su sljedeće vještine:

- sposobnost samostalnog pronalaženja, biranja, obrađivanja i predstavljanja informacija dobijenih iz masovnih sredstava komunikacije i/ili novih medija na kritički i fokusiran način (prikupiti, organizovati, ocijeniti statistiku, karte, dijagrame, grafikone, karikature);
- kritički pristup korištenju medija i sposobnost razvijanja vlastitih medijskih proizvoda;
- primjena empirijskih metoda na osnovni način (na primjer, tehnike anketiranja i intervjuisanja).

Sposobnosti političkog odlučivanja i aktivnog djelovanja

Cilj je steći sposobnosti za samouvjereno i primjereno istupanje i ponašanje u političkom kontekstu i u javnosti.

Kako bi se u tome uspjelo, potrebne su sljedeće vještine:

- sposobnost izražavanja vlastitog političkog mišljenja na primjeren i samopouzdan način te usavršavanje raznih oblika razmjene mišljenja;
- učestvovanje u javnom životu i sposobnost političkog djelovanja (usmene vještine komuniciranja poput izražavanja vlastitog mišljenja, raspravljanja, debatovanja, vođenja ili moderiranja rasprave; tehnike pisanih prezentacija i vizualizacije za plakate, zidne novine, zapisnike sa sastanaka, pisma uredniku, itd.);
- prepoznavanje vlastitih mogućnosti upotrebljavanja političkog uticaja, sastavljanje tima i zajednički rad;
- samopouzdanje, ali i sposobnost pristajanja na kompromise;
- prepoznavanje anti-demokratskih misli i tendencija te sposobnost da se na njih odgovarajuće reaguje;
- sposobnost prirodnog ponašanja u međukulturalnom kontekstu.